

volgens § 8, lid 1, van de nationaliteitswet een integrerend deel uitmaakt van de legitieme criteria die deze lidstaat heeft vastgesteld en waarvan het behoud of het verlies van zijn nationaliteit afhangt.

57 Wat ten slotte de door de verwijzende rechter en de Deense regering genoemde mogelijkheid betreft die wordt geboden aan voormalige Deense staatsburgers die de Deense nationaliteit en daardoor ook hun Unieburgerschap hebben verloren, om deze nationaliteit door naturalisatie te herkrijgen onder bepaalde voorwaarden – waaronder de voorwaarde dat zij gedurende een lange periode ononderbroken in Denemarken hebben verbleven, welke voorwaarde evenwel enigszins kan worden afgezwakt – kan worden volstaan met de opmerking dat de mogelijkheid van naturalisatie, ongeacht de eventueel gunstige voorwaarden waaronder deze kan worden verkregen, geen compensatie kan bieden voor het feit dat het naar nationaal recht niet mogelijk is om onder voorwaarden die verenigbaar zijn met het Unierecht, zoals die worden uitgelegd in de punten 40 en 43 van dit arrest, te verkrijgen dat de nationale autoriteiten en in voorkomend geval de nationale rechterlijke instanties een onderzoek verrichten dat ziet op de evenredigheid van de gevolgen van het verlies van de nationaliteit van de betrokken lidstaat vanuit het oogpunt van het Unierecht en dat in voorkomend geval kan leiden tot de herkrijging van die nationaliteit met terugwerkende kracht.

58 Zoals de advocaat-generaal in wezen heeft opgemerkt in de punten 93 en 94 van zijn conclusie, zou de aanvaarding van het tegenovergestelde standpunt immers neerkomen op de erkenning dat een persoon, al was het maar voor een beperkte periode, de mogelijkheid wordt ontnomen om alle aan de status van Unieburger ontleende rechten te genieten, zonder dat deze rechten voor die periode kunnen worden hersteld.

59 Gelet op een en ander dient op de prejudiciële vraag te worden geantwoord dat artikel 20 VWEU, gelezen in het licht van artikel 7 van het Handvest, aldus moet worden uitgelegd dat het zich niet verzet

tegen de regeling van een lidstaat op grond waarvan zijn onderdanen die buiten het grondgebied van die lidstaat zijn geboren, daar nooit hebben gewoond en er niet hebben verbleven in omstandigheden waaruit blijkt dat er een effectieve band met die lidstaat bestaat, van rechtswege de nationaliteit van de betrokken lidstaat verliezen bij het bereiken van de leeftijd van 22 jaar, waardoor zij de status van Unieburger en de daaraan verbonden rechten verliezen indien zij niet tevens onderdaan zijn van een andere lidstaat, mits aan de betrokkenen de mogelijkheid wordt geboden om binnen een redelijke termijn een aanvraag tot behoud of herkrijging van de nationaliteit in te dienen, waardoor de bevoegde autoriteiten kunnen onderzoeken of de gevolgen van het verlies van die nationaliteit vanuit het oogpunt van het Unierecht evenredig zijn en deze autoriteiten in voorkomend geval het behoud of de herkrijging met terugwerkende kracht van die nationaliteit kunnen toestaan. Deze termijn moet nog gedurende een redelijke periode blijven lopen nadat de betrokkene voormelde leeftijd heeft bereikt en kan slechts ingaan voor zover die autoriteiten hem naar behoren in kennis hebben gesteld van het verlies of het ophanden zijnde verlies van zijn nationaliteit, alsmede van zijn recht om binnen die termijn een aanvraag tot het behoud of de herkrijging van die nationaliteit met terugwerkende kracht aan te vragen. Indien dit niet het geval is, moeten de bevoegde autoriteiten een dergelijk onderzoek incidenteel kunnen verrichten naar aanleiding van een door de betrokkene ingediende aanvraag voor een reisdocument of enig ander document waaruit zijn nationaliteit blijkt.

[...]

HET HOF [...] VERKLAART VOOR RECHT:

Artikel 20 VWEU, gelezen in het licht van artikel 7 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, moet aldus worden uitgelegd dat

het zich niet verzet tegen de regeling van een lidstaat op grond waarvan zijn onderdanen die buiten het grondgebied van die

lidstaat zijn geboren, daar nooit hebben gewoond en er niet hebben verbleven in omstandigheden waaruit blijkt dat er een effectieve band met die lidstaat bestaat, van rechtswege de nationaliteit van de betrokken lidstaat verliezen bij het bereiken van de leeftijd van 22 jaar, waardoor zij de status van burger van de Europese Unie en de daaraan verbonden rechten verliezen indien zij niet tevens onderdaan zijn van een andere lidstaat, mits aan de betrokkenen de mogelijkheid wordt geboden om binnen een redelijke termijn een aanvraag tot behoud of herkrijging van de nationaliteit in te dienen, waardoor de bevoegde autoriteiten kunnen onderzoeken of de gevolgen van het verlies van die nationaliteit vanuit het oogpunt van het Unierecht evenredig zijn en deze autoriteiten in voorkomend geval het behoud of de herkrijging met terugwerkende kracht van die nationaliteit kunnen toestaan. Deze termijn moet nog gedurende een redelijke periode blijven lopen nadat de betrokkene voormelde leeftijd heeft bereikt en kan slechts ingaan voor zover die autoriteiten hem naar behoren in kennis hebben gesteld van het verlies of het ophanden zijnde verlies van zijn nationaliteit, alsmede van zijn recht om binnen die termijn een aanvraag tot het behoud of de herkrijging van die nationaliteit met terugwerkende kracht aan te vragen. Indien dit niet het geval is, moeten de bevoegde autoriteiten een dergelijk onderzoek incidenteel kunnen verrichten naar aanleiding van een door de betrokkene ingediende aanvraag voor een reisdocument of enig ander document waaruit zijn nationaliteit blijkt.

VERLIES VAN NATIONALITEIT EN UNIEBURGER-SCHAP: HET VIERDE HOOFDSTUK IN DE RECHTSPRAAK VAN HET HOF

In lijn met eerdere rechtspraak beperkt het Hof van Justitie opnieuw de appreciatiemarge van lidstaten inzake nationaliteitsverlies.

Over de substantiële aspecten van de Deense regeling spreekt het Hof zich nauwelijks uit, behalve dat deze

een legitiem doel nastreeft. De kern van het arrest focust zich op de procedurele aspecten. Er moet telkens een individuele beoordeling kunnen plaatsvinden van de gevolgen van het nationaliteitsverlies voor de betrokkene en diens familieleden. Een lidstaat mag een vervaltermijn koppelen aan die beoordeling, maar deze mag het verkrijgen daarvan niet onmogelijk of excessief moeilijk maken.

Opmerkelijk is dat het Hof zelf concrete eisen formuleert om de regeling in overeenstemming te brengen met het Unierecht. Burgers moeten [1] tijdig geïnformeerd worden over een dreigend nationaliteitsverlies, [2] een redelijke termijn krijgen om een aanvraag tot behoud in te dienen, en [3] achteraf nog de mogelijkheid hebben relevante informatie aan te brengen.

Eén cruciaal punt blijft onbesproken, namelijk het ontbreken van een onderscheid in de regeling tussen personen die in een andere lidstaat wonen of verblijven en zij die in een derde land wonen of verblijven. Dit roept vragen op over de mogelijke negatieve impact op het recht van Unieburgers om vrij te reizen en vrij te verblijven (art. 21 VWEU). Dit ging de zaak zelf voorbij, maar kan in de toekomst mogelijk tot verdere problemen leiden.

De impact van dit arrest beperkt zich niet tot Denemarken. Ook lidstaten met soortgelijke regelingen (zoals België) zullen hun wetgeving moeten herzien indien de nodige procedurele waarborgen ontbreken.

Eén ding is duidelijk: lidstaten zijn in hun handelingsvrijheid inzake nationaliteitsverlies beperkt door het Unierecht, en het Hof lijkt daar niet snel van af te wijken.

Maya Cornelis

GRONDWETTELIJK HOF

11 DECEMBER 2025

Voorzitters: Luc Lavrysen en Pierre Nihoul

Rechters: Thierry Giet, Yasmine Kherbache, Sabine de Bethune, Willem Verrijdt en Magali Plovie

Advocaten: Jonas De Wit, Anthony Godfroid, Jean-François De Bock en Joy Moens

Bescherming en welzijn van dieren – Vlaamse Dierenwelzijnscode – handel in dieren – verbod op het verhandelen van dieren op de openbare weg of op markten

Het Grondwettelijk Hof verworpt het beroep tot vernietiging dat de gemeente Mol had ingesteld tegen de artikelen 27 en 86, 5° van het Vlaams decreet van 17 mei 2024 over dierenwelzijn. De bepalingen voeren vanaf 1 januari 2026 een principieel verbod in op het verhandelen van dieren op de openbare weg en op markten, met beperkte uitzonderingen (zoals jaarmarkten en markten die maximaal acht keer per jaar worden georganiseerd). Het Hof oordeelt eerst dat de gemeente Mol het vereiste belang heeft, aangezien zij een wekelijkse dierenmarkt organiseert en daarvoor rechtstreeks wordt geraakt. Ten gronde verworpt het Hof het beroep. Het onderscheid tussen ambulante en sedentaire dierenhandelaars berust volgens het Hof op een objectief criterium (de plaats van verkoop) en is redelijk verantwoord in het licht van legitieme doelstellingen inzake dierenwelzijn, zoals het beperken van stress door transport, tijdelijke huisvesting en impulsaankopen. De maatregel wordt niet onevenredig geacht, mede gelet op de overgangstermijn tot 1 januari 2026. Het beroep wordt volledig verworpen.

GwH 11 december 2025, nr. 2025/170, NjW 2026, afl. 535, 74.

In zake: het beroep tot vernietiging van de artikelen 27 en 86, 5°, van het decreet van het Vlaamse Gewest van 17 mei 2024 « over dierenwelzijn », ingesteld door de gemeente Mol.

[...]

Ten aanzien van de bestreden bepalingen en de context ervan

[...]

B.2.1. Artikel 27 van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn bepaalt: [...]

Aldus stellen die bepalingen in wezen vanaf 1 januari 2026 een algemeen verbod in op het verhandelen van dieren op de openbare weg of op markten, behoudens enkele uitzonderingen.

B.2.2. De decreetgever beoogde met de Vlaamse Codex Dierenwelzijn te voorzien in een samenhangend, alomvattend en sluitend wettelijk kader voor het Vlaams dierenwelzijnsbeleid (*Parl.St.*, Vlaams Parlement, 2023-2024, nr. 2030/1, p. 3). De doelstellingen van de nieuwe Codex zijn dan ook het samenbrengen van de bestaande regelgeving en het toevoegen van nieuwe regelgeving (*Parl.St.*, Vlaams Parlement, 2023-2024, nr. 2030/7, p. 5), waarbij geen afbreuk wordt gedaan aan de bestaande beschermingsmaatregelen, maar wel een vooruitgang ter zake wordt nagestreefd (*ibid*). De Vlaamse Codex Dierenwelzijn vervangt in dat opzicht de wet van 14 augustus 1986 « betreffende de bescherming en het welzijn der dieren » (hierna: de wet van 14 augustus 1986), aangezien de gewesten sinds 1 juli 2014 bevoegd zijn voor het vaststellen van de regels met betrekking tot het dierenwelzijn en de controle ervan (artikel 6, § 1, XI, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen). Vlaanderen wil met die Codex voortrekker worden binnen Europa op het vlak van dierenwelzijn (*Parl.St.*, Vlaams Parlement, 2023-2024, nr. 2030/7, p. 5).